

klassrum

DIREKT

www.skolverket.se/skolnet/klassrum/

Nr 1 1999

Lärarens guide till Internet

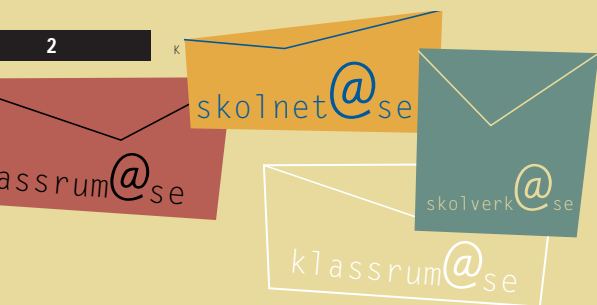

Blir
skolan
bättre
av IT?

Bli världsmästare i multimedia

Trimma din webbläsare

Nytt fräscht länkskafferi

Insändare

Inlägg från Skoldatanätets diskussionsforum om Internet i språkundervisningen:

Plus och minus med dator i skolan

JAG TYCKER ATT DATORANVÄNDANDET i skolan har både fördelar och nackdelar. Fördelarna är bl a som ni påpekade känslan av att få lyckas med att skriva snyggt och göra bra presentationer. Nackdelen är att många barn har en tendens att "fastna" i datorerna, har man fått börja söka i datorn kan man inte leta information någon annanstans. Dessutom sker datoranvändandet på bekostnad av många barns handstil... Jag vill passa på att tacka för en intressant skriven artikel med många bra tips!

Isabel Sandström

Missa inte att själv göra inlägg i diskussionen kring Klassrum Direkts artiklar. Du gör det enkelt på Skoldatanätet. Välj Aktuellt från välkomstsidan för att läsa och diskutera en utvald artikel!

Utnyttja oss på Kidlink!

KIDLINK ÄR ETT VÄRLDSOMSPÄNNANDE DATANÄTVERK för ungdomar i åldern 7–15 år, det vill säga ungdomar i grundskoleålder. På Kidlink träffas vi för att delta i diskussioner och projekt, träffa andra ungdomar från hela världen och ha kul i största allmänhet.

Kidlinks största enskilda verksamheter är Kidprojekten, Kidcafé och Kidforum. Det finns för tillfället ett tjugotal olika Kidprojekt som löper vid olika tidpunkter på året. Alla är inte aktiva samtidigt men i allmänhet är en fem eller sex igång, så du kan börja delta redan i dag...näja, kanske i morgon. Kidcafé är aktivt året runt även om det kanske är litet glesare under sommaren. På [Kidlinks svenska webbplats](#) ser du vad som är aktuellt på Kidlink just nu, men titta också på [internationella Kidlinks hemsidor](#).

Torbjörn Bildtgård

Vinn resa till New York

DEN 1 FEBRUARI ÄR ETT VIKTIGT DATUM för Sveriges alla gymnasielärare. Då startar Telias internet-tävling vars första pris är en klassresa med läraren till New York. Temat för tävlingen är De mänskliga rättigheterna.

Gymnasieelever kan delta hela vårterminen 1999 fram till den 1 maj. Tävlingen är ett roligt och enkelt och bra sätt att arbeta hela klassen med både frågor som rör de mänskliga rättigheterna och Internet. Välkommen att besöka webbsidan [Human Rights Competition](#) för ytterligare information.

Maud Göransson
maud.goransson@infomedia.telia.se

Skriv till oss!

Ge oss tips! Tala om vad du tycker om tidningen!

E-POST klassrum.skolnet@skolverket.se

ADRESS Skolverket Klassrum Direkt 106 20 Stockholm

KLASSRUM DIREKT NR 1 1999

REDAKTION

Christina Szekely
Lars Truedson/Kombinera

FORM

Anna Björnström/Kombinera

ORD

Lars Truedson
Christina Szekely
Pär Lannerö
Mats Lundström

KORREKTUR

Sonja Tiderman

ILLUSTRATION

Anna Björnström/Kombinera

PRODUKTION OCH PROJEKTLEDNING

Lars Truedson/Kombinera

EN PUBLIKATION FRÅN

Det svenska Skoldatanätet

ADRESS

Skolverket
Klassrum Direkt
106 20 Stockholm

TELEFON

08-723 32 00

TELEFAX

08-24 44 20

E-POST

klassrum.skolnet@skolverket.se

URL

www.skolverket.se/skolnet/klassrum/

YTTERLIGARE EXEMPLAR

Liber distribution
Beställningsnr. 98:414
Telefon 08-690 95 76
Telefax 08-690 95 50

PRENUMERATION

Liber Distribution
DMD
162 89 STOCKOLM
E-post agneta.rapp@liber.se

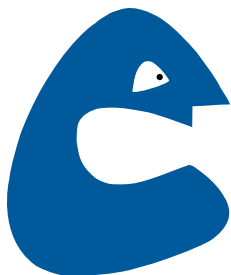
TRYCK OCH REPRO

Ljungbergs Tryckeri, Klippan

Eftertryck uppmuntras, ange gärna källan! Åsikter som framförs i artiklarna i Klassrum Direkt står för respektive skribent och är inte nödvändigtvis i varje enskilt fall Skolverkets officiella linje.

ISSN

1402-9219

Ger Internet nya sätt att arbeta?

Välkommen till ett nytt nummer av Klassrum Direkt, det svenska Skoldatanätets tidning för lärare. Vi vill ge stöd till dig som är nyfiken på hur du kan använda Internet i skolan. Vi vänder oss både till vana datoranvändare

och till nybörjare på området.

I detta nummer presenterar vi bland annat Sökskolan som är en helt ny tjänst på Skoldatanätet. Det finns så mycket information på Internet, men hur gör man för att hitta just det man söker? Det är ett problem som de flesta av oss möter. I Sökskolan får du bland annat lära dig att använda nätnets sökmotorer på ett effektivt sätt.

Annars är huvudtemat i tidningen denna gång hur IT påverkar skolan. Är det kanske så att den största förändringen för skolarbetet inte består i att eleverna lär sig mer eller snabbare tack vare datorprogram och Internet, utan snarare att elever och lärare får möjlighet till nya sätt att arbeta på? Här får du ta del av de senaste forskningsrönen på området.

Christina Szekely, Skoldatanätet

Innehåll

KLASSRUM DIREKT NR 1 1999

6 Funkar det?

Det läggs ned mycket pengar och kraft på datorsatsningar i de svenska skolorna – men fungerar de? Vi har talat med några av de forskare som är satta att utvärdera den ökade IT-användningen i skolan. De ser att skolan förändras – men vet inte om det beror på IT.

8 Thinkquest

Nu är det snart dags att anmäla sig till nästa omgång av Thinkquest, den stora tävlingen i konstruktion av multimedieläromedel. Den är öppen för lag av elever från hela världen. Ett amerikanskt företag ger rejäla priser och ser till att sprida bidragen via webben.

10 Nytt skafferi

Länkskafferi, en av de äldsta tjänsterna på Skoldatanätet får en ny form under mars månad. Det kommer att bli lättare att finna de mest eftersökta kategorierna av länkar. Men idén är fortfarande densamma: en samling kvalitetskontrollerade länkar för skolan.

14 Surfa smidigare

Teknikartikeln i detta nummer ger tips om hur man kan ställa in sin webbläsare – Netscape eller Internet Explorer, till exempel – för att den ska passa just ditt sätt att arbeta. Många tips för att spara tid och irritation.

16 Galleriet

Gott om samlade webbtips för skolan, precis som vanligt.

18 Europeiskt skoldatanät

Det europeiska skoldatanätet har fått flera nya tjänster. En av de mest användbara är kontaktgalleriet, där lärare och elever kan finna kolleger att samarbeta med över hela Europa. Där finns också Virtuela skolan, där lärare kan få tips och kontakter inom sitt område.

Notiser

Nystart för bildprojektet IKON

FRÅN OCH MED DEN FÖRSTA JANUARI 1999 har webbplatsen *Ikon* gjort en omstart. Denna gång med en klar pedagogisk profil och med inriktning mot hela bildområdet. Tanken är att webbplatsen ska bli en resurs för alla som arbetar med undervisning och bilder. En gång i veckan uppdateras Ikon med nyheter inom pedagogik, fortbildning och forskning och presenterar nya spännande exempel på konst och bildpedagogik.

På Ikons webbplats finns utvalda och kommenterade länkar till olika bildpedagogiska tjänster, t ex kurser i digital bildbehandling, konsthistoriska webbtjänster samt förslag till olika bildlektioner. En annan tjänst som är direkt användbar i undervisningen är olika bilddatabaser, konstbilder, nyhetsbilder och andra bilder. På Ikon vill man också samla de olika forskningsrön och erfarenheter om bildpedagogik som redan finns på Internet.

Ett av de viktigaste målen för Ikon är att skapa förutsättningar för erfarenhetsutbyten mellan skolans värld och kulturens värld. Som ett led i detta kommer Ikon att dra igång projekt med olika skolor och kulturinstitutioner. Både pedagoger och barn och ungdomar ska få möjlighet att utbyta kunskap. Utbytet ska kunna ske dels mellan olika skolor, dels mellan skola och kulturliv.

Nämnamnaren på nätet

DET HAR SAKNATS BRA STÖD PÅ Internet för den svenska matematikundervisningen, men nu finns sedan en tid *Nämnamnaren*, den omtyckta matematiktidskriften, på nätet. Webbplatsen byggs successivt ut för att ge stöd till både lärare och elever. Där finns redan nu några aktuella artiklar ur den tryckta tidskriften, flera problemlösningsexempel och ett forum för diskussion av matematikundervisning. Dessutom finns ett register över sammanfattningar av flera tusen artiklar som varit publicerade i *Nämnamnaren* sedan den startades 1974.

ItiS

REGERINGENS STORA NATIONELLA SATSNING på IT i skolan, *ItiS*, har fått en egen webbplats. Där kan man få aktuell information, ta del av tidplanen för projektet samt läsa vanligt förekommande frågor och svar kring satsningen.

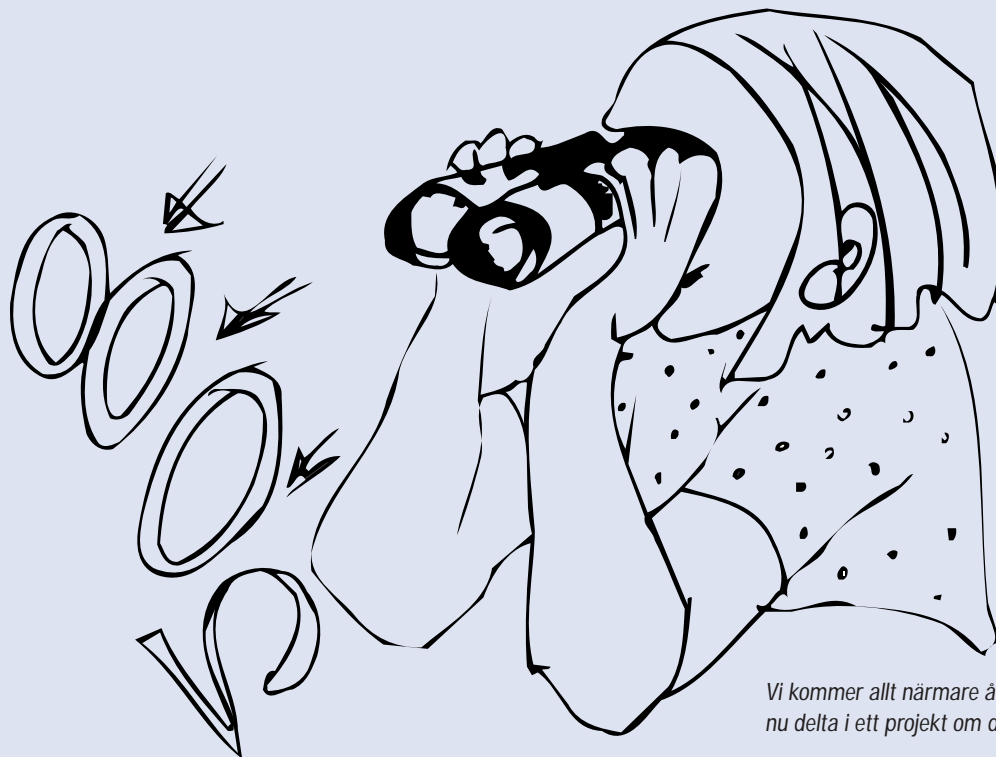

Spänn av och sitt rätt vid datorn

BÖRJAR DET KÄNNAS SPÄNT I AXLARNÄ? Kanske plågas du av den där smärtpunkten vid högra skulderbladet som för mycket musklickande brukar framkalla? En bra arbetsplats är inte bara teknik utan även ergonomi.

Yrkesmedicinska enheten vid Stockholm läns landsting har tagit fram ett utbildningspaket som vänder sig till gymnasieskolan. Syftet är att nå de elever som är på väg ut i arbetslivet för att förhindra att de drabbas av belastningsskador i framtiden.

För mer information och beställning, kontakta Monica Mortimer telefon: 08-517 731 39 eller epost: mortimer@ymed.ks.se

Vi kommer allt närmare årtusendeskiftet. Skolor kan nu delta i ett projekt om detta, kallat Framtidstro.

Framtidstro – förr och nu

MÄNNISKOR HAR ALLTID HAFT FUNDERINGAR OM FRAMTIDEN, både förhoppningar och farhågor. Om tron på framtiden handlar läns- museernas och Nordiska museets stora millennieprojekt, **Framtidstro**, som Skolverket deltar i. Den 19 september 1999 öppnar Läns- museerna och Nordiska museet var sin utställning med temat Framtidstro. Med museiutställningarna som inspirationskälla kommer skolklasser att kunna driva sitt eget framtidsprojekt.

Projektet satsar stort på barn och ungdom. Framtidstro ska ge både inspiration och kunskap och erbjuda möjlighet för elever att nå ut med sina framtidsbilder, så att breda samtal om hur vi vill ha vårt samhälle och våra liv i framtiden startar.

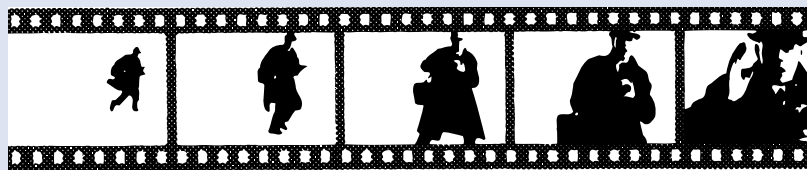
Vilka drömmar har du om framtiden och vilka drömmar har dina elever om framtidens skola? Framtidstros webbplats samlar framtidsvisioner för framtiden.

Mer information hem i datorn

ELEKTRONISKA NYHETSBRIV ÄR PRAKTISKA när man vill hålla sig välinformerad. Skolverket har två elektroniska nyhetsbrev som redan har tusentals prenumeranter. Det är **Pekaren** som informerar om IT i skolan och nyheter på Skoldatanätet och **Skolverkets nyhetsbrev** som innehåller aktuell information från myndigheten. Dessa två nyhetsbrev samt några till som vänder sig till skolan hittar du på Skoldatanätet.

Mer bilder till skolan

PRESSENS BILD ERBJUDER LANDETS SKOLOR tillgång till den största bild databasen i Skandinavien. Bildarkivet innehåller mer än 350 000 bilder, allt från historiska bilder tagna i seklets början till färskaste nyhetsbilder från hela världen. Abonnemanget kostar 3 000 kr per skola och år. För detta pris får bilderna i bild databasen användas i utbildningssammanhang.

Skolnyheter och skoldebatt

TIDNINGEN **AKTIVA SKOLFÖRÄLDRAR** har en webbplats där man förutom reklam för tidningen också publicerar snabba nyheter från skolområdet och ger utrymme för debatt om skolfrågor.

IT-boken Nära

DENNA INSPIRATIONS BOK OM IT FRÅN TELIA har på kort tid blivit ett av de mest spridda läromedlen i Sverige. Till den succén har säkert bidragit att den går att beställa kostnadsfritt på **Telias skolsida**.

Skolan förändras

– men beror det på IT?

Datorer och Internet har gjort sitt intåg på bred front i skolan de senaste fem åren. Nu börjar allt fler ställa sig frågan om det lett någonstans. Forskning pågår.

AV LARS TRUEDSON

Två stora utvärderingsprojekt granskar för närvarande genomförandet och effekterna av IT-satsningar i svenska skolor. Ulla Riis, professor i pedagogik i Uppsala, leder ett projekt med flera uppdrag för KK-stiftelsen och Skolverket. Det bygger på enkäter, besök, intervjuer och litteraturstudier utförda av forskare vid Uppsala och Linköpings universitet.

Skolverket har inom det stora projektet Skola i utveckling följt ett par hundra skolors arbete genom upprepade besök och intervjuer under en tvåårsperiod. Ett delprojekt är här inriktat på informationsteknikens roll i skolan, grundat på besök i 48 skolor. Vetenskaplig ledare för detta projekt är Ingrid Carlgren, professor vid Linköpings universitet.

När man läser utkast till rapporter från de två projekten och talar med forskarna visar det sig att resultaten är ganska samstämmiga – men också begränsade om man vill ha svar på om IT är bra för skolan och om IT kommer att innebära en genomgripande förändring av skolans arbetssätt.

– Det är av flera skäl omöjligt att se om skolan blivit bättre av IT-satsningarna. Det har gått alldeles för kort tid och dessutom är IT-satsningarna inbäddade i så mycket annat. Skolan påverkas av den allmänna samhällsomvandlingen, av nya läroplaner och av lärarnas arbetstidsavtal för att bara nämna några saker, säger Ulla Riis.

– Min uppfattning är att IT driver utvecklingen i samma riktning som en massa andra faktorer, men att informationsteknikens roll trots allt är marginell. Annat betyder mer. Om IT står för tjugofem eller fem procent av förändringen går förstås inte att säga – men jag skulle ändå gissa på fem procent, säger hon.

Tämjer ny teknik

Ulla Riis konstaterar att vi människor är mycket bra på att ta till oss ny teknik – och anpassa den till vårt traditionella levnadssätt. Hon tar en studie av mikrovägsugnsens genombrott som exempel. Innan mikron slog igenom fanns tankar om att den skulle gynna folkhälsan genom att vi lagade nyttigare mat men hota familjesammanhållningen genom att det gick så fort att laga att familjerna inte längre åt tillsammans. Så blev det inte – mikron blev ett verktyg för att aningen förenkla vår vanliga matlagning. Den fick inga stora, genomgripande konsekvenser.

Ingrid Carlgren vid Linköpings universitet pekar på att observationerna i Skolverkets studie visar samma sak: lärare tar in datorn i den undervisningsmetod de använder. Den som föreläser mycket använder datorn för att göra snyggare OH-bilder eller kanske en PowerPoint-presentation.

Det finns andra studier som visar att även begrepp som problembaserad undervisning med IT-stöd kan se mycket olika ut beroende på enskilda lärares eller klassers vilja.

Men samtidigt konstateras i båda studierna att skolarbetet förändras ovanligt kraftigt just nu. Förändringen går mot mer

individuellt arbete och ansvar för eleverna, mot en mer handledande lärarroll och mer problembaserad undervisning. Mycket tyder också på att skolans organisation håller på att mjukas upp. Gränserna mellan lektion och rast, klassrum och korridor, lärare och annan personal som bibliotekarier förändras eller upplöses.

RAPPORTER

Skola i utveckling – Verktyg som förändrar

Finns att beställa hos Liber Publikationsservice
Beställningsnummer: 98:406

Del 2 i Skolverkets serie om informationsteknik i skolan

Utkommer under våren -99

– Jag tror IT understöder utvecklingen mot en uppmjukning av skolans organisation. Verktyget IT kommer in i en traditionell skolkultur och så att säga springer iväg med skolan, säger Ingrid Carlgren.

Hon exemplifierar med något så konkret som att ifall man bara har en dator på 30 elever, så är det svårt att utnyttja den med klassisk förmedlingspedagogik.

Ett intressant resultat i de enkäter Ulla Riis projekt genomfört 1996 och 1998 är att lärarna blivit mer kallsinniga till informationstekniken. I den första enkäten instämde de flesta som svarat "i hög grad" i att IT bidrar till att eleverna når målen. Nu får "instämmer inte" stöd av flest lärare. I den första omgången svarade nästan ingen "påverkar inte" på frågan hur IT påverkat elevernas inläring. I den andra omgången svarade mellan tio och 25 procent av lärarna, beroende på kategori, så.

– Möjligen handlar det om att lärarna nu törs vara mer kallsinniga. Det finns andra som säger att datorer inte kommer att lösa alla pedagogiska problem. Sådana röster saknades nästan i början av den här processen, säger Ulla Riis.

Skolledarna är genomgående mer positiva än lärarna till IT:s möjligheter att påverka skolan i önskad riktning. Forskarna förklarar det med att de driver på för skolutveckling.

Men trots alla reservationer kring möjligheterna att svara på frågor kring IT:s betydelse är Ulla Riis och Ingrid Carlberg eniga om att både datorerna och ett förändrat arbetssätt behövs i skolan.

– Datorn är en del av samhället och måste bli en del av skolan, säger Ulla Riis.

Ingrid Carlgren konstaterar att det inte heller är möjligt att återgå till en skola som bygger på gammaldags disciplin och klassisk klassundervisning.

– Samhället har förändrats för mycket. Därför måste skolarbetets organisering förändras. IT är ett kraftfullt verktyg som kan bidra till att skolan fyller sin uppgift – men det är en bra bit dit ännu, säger Ingrid Carlgren.

Ulla Riis framhåller att det i detta perspektiv är bra att det just nu finns så mycket pengar till IT-utveckling i skolorna. Även i ett internationellt perspektiv är KK-stiftelsens satsningar myck-

et stora. I de 27 kommuner som valts ut för större satsningar handlar det i många fall om mellan 25 000 och 100 000 kr per anställd i hela skolan och barnomsorgen. Bara hälften får användas till teknik.

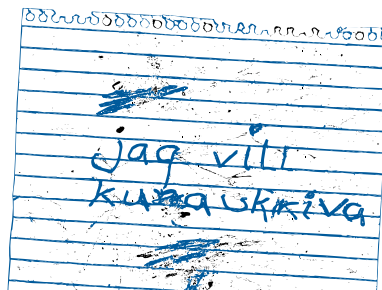
– Det här är intressant även för internationella forskare – dessa kommuner blir "laboratorier" där vi kan studera vad som händer om det finns mycket resurser till IT-utveckling. I Mönsterås och Färila har alla pengarna dessutom satsats på en skola. Där har varje elev fått en bärbar dator. Det är intressant att följa den utvecklingen, säger Ulla Riis. ✨

Iakttagelser

Några iakttagelser ur utvärderingsrapporterna:

- IT sparar inte pengar eller resurser till skolan. Det tar snarast mer tid för läraren att arbeta handledande och individuellt.
- Med datorns hjälp ökar möjligheterna att i t ex projektarbeten göra en bra produkt – men också kraven. Det gestaltande arbetet tar därmed längre tid, eventuellt på bekostnad av insamling och bearbetning av material.
- Det finns i dag ett outtalat krav på många skolor att en inlämningsuppgift ska vara ordbehandlad. Elever som inte har dator hemma smyger med sina handskrivna papper och viskar till läraren "vi har ingen dator".
- Hittills förefaller skolan inte ha förändrat arbetssättet för att möta den ökade användningen av autentiskt material utifrån.
 - Jag föreställer mig att förberedelser och efterarbete borde få ta mer tid, medan själva insamlandet ska ta mindre. Men ännu har vi inte nått dit, säger Ingrid Carlgren.
- Datorn används mer i samhällsorienterade ämnen än i naturorienterade ämnen. Det kan tyckas paradoxalt, eftersom det från början var mest matematik och NO-lärare som började använda datorer i skolan, men hänger samman med datorernas utveckling – och med Internets intåg. Språk och samhällskunskap har större nytta av datorn som kommunikationsmedel än t ex matematik.
 - Det är tveksamt om det stämmer att elever kan mycket mer än lärare om datorer. Det är självklart sant i vissa fall, men ofta är elevernas kunskaper relativt ytliga.
 - Bibliotekens roll varierar kraftigt. På vissa håll har de blommat upp och bibliotekarien har fått en viktig roll på skolan och i undervisningen. På andra håll har de avlövat, anslagen har minskat och bibliotekarien har marginaliserats.
 - Ordbehandling är den överlägset vanligaste användningen av IT i skolan. Datorerna används fortfarande relativt lite för kommunikation.

Varningar

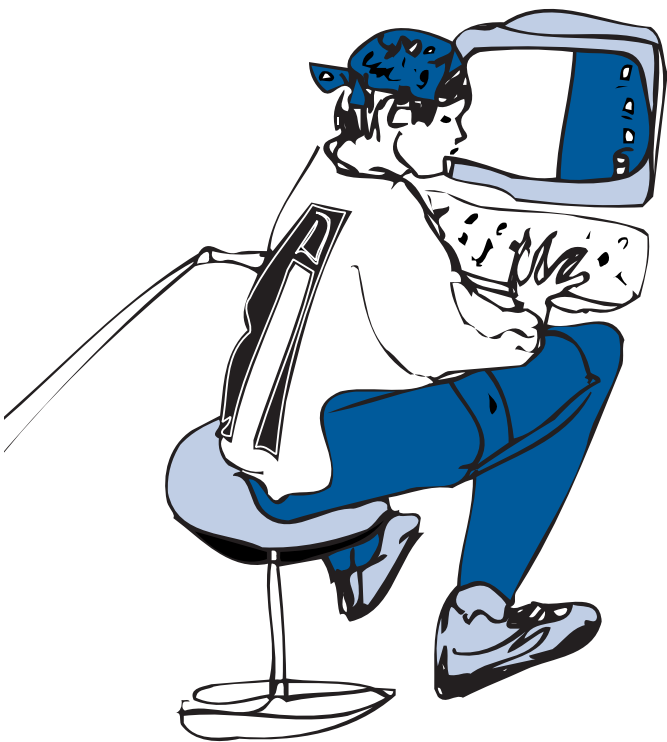

Forskarna har gjort några iakttagelser som kan uppfattas som varningar för dem som jobbar med IT i skolan.

- Personalen får för lite kompetensutveckling om IT-användning. Projektpengar används främst till datorer och liknande.

Särskilt stora är bristerna när det gäller fortbildning om IT-diktik, hur IT kan användas i undervisningen.

- Vissa lärare låter bli att använda Internet för att de är rädda att mista kontrollen över undervisningssituationen.
- Vissa lärargrupper uppfattar de stora satsningarna och den utbredda retoriken om IT som ett hot mot dem och deras arbetssätt.
- Krånglande datorer är ett stort problem. Det stjälar tid från undervisning och kräver stora insatser av personalen.
- De "eldsjälar" som drog igång IT-utvecklingen på många skolor börjar nu bli utbrända. De har ofta fått ta ansvar för både utveckling och daglig teknisk problemlösning med för lite tid och resurser.
 - Det händer att elever som ska lära andra elever använda dator inte klarar av det. Ska faddersystem fungera bra, behövs en liten utbildning av eleverna om hur man ska förhålla sig till den som ska lära sig.
 - Det finns risk för att det skapas klyftor mellan elever som har dator hemma och dem som inte har. Skolorna försöker lösa detta genom öppethållande på eftermiddagar och kvällar i datorsalar, men även detta har baksidor. Till exempel blir det problem för skolskjutslever.

Positiva tecken

Det finns ett antal positiva tecken bland forskarnas iakttagelser:

- Införandet av IT har fått en pedagogisk diskussion att ta fart på skolorna.
- Lärarna säger att de upplever att eleverna blir mer engagerade och motiverade.
- De stora satsningarna från KK-stiftelsen och staten på IT i skolan ger möjlighet att få kunskap om hur skolan förändras av sådana satsningar. Särskilt gäller detta KK-stiftelsens satsningar i små kommuner.

Det finns också ett antal arbetsätt som lärare uppger har stärkts. Om man, som många gör, tror att detta är bra för skolan är det positiva tecken. Det är dock oklart i hur hög grad IT bidragit till denna utveckling.

Lärarna i undersökningarna har svarat att IT lett till:

- Mer varierat arbetsätt.
- Mer individualisering.
- Mer aktuellt material.
- Mer undersökande arbetsätt.
- Mer kontakter utanför skolan.
- Mer samarbete mellan eleverna.
- En förändrad lärarroll, med främst mer handledande inslag.
- Många eleverna har också sagt till rapportörer att de fått ett annat förhållande till läraren.

Elever med svårigheter gynnas mest

– men kan också få problem

De kanske mest slående fördelarna med IT i skolan rapporteras från undervisning av elever med svårigheter av olika slag.

– Det är det mest påtagliga som vi mött. Fler elever har kunnat erövra skriftspråket än tidigare. Inte bara de som kan använda papper och penna kan nu skriva, utan många fler blir läsare och skrivare, säger Eva-Lotta Eriksson, en av rapportörerna i utvärderingsprojektet Skola i utveckling.

Datorstöd är viktigt på många nivåer för elever med svårigheter. Stavningsprogram ger dem som har läs- och skrivsvårigheter stöd att formulera sig. Elever med fysiska handikapp kan lättare skriva på ett tangentbord än med penna.

Eva-Lotta Eriksson och de andra rapportörerna har mött elever som tidigare mest suddat sönder papperet när de försökt skriva en text, men nu andäktigt håller upp ett snyggt ordbehandlat dokument, färskt ur skrivaren.

Men datorer har betydelse även i många andra sammanhang för att kompensera olika funktionshinder. Det finns gott om speciella program som gör detta arbete.

– Handikappade är vana att använda hjälpmedel, t ex en rullstol. Nu får de ett ”psykologiskt” hjälpmedel i datorn som de utnyttjar bra. Jag mötte för flera år sedan en förlamad flicka som berättade att hon aldrig kunnat klä på en riktig docka – men nu hade hon gjort det, på skärmen, säger Ulla Riis.

Hon konstaterar att denna erfarenhet har hon sett genom alla år. Särskole- och speciallärare är troligen de som är mest positiva till datoriseringens effekter. De framhåller konkreta, positiva effekter i vardagen.

Missgynnas också

Men det finns också varningssignaler. Elever med svårigheter missgynnas lätt av en undervisning som bygger på eget temaarbete. Rapportörerna konstaterar att en elev med läs- och skrivsvårigheter har svårt att få ut något vettigt av snabbt förbiflimrande texter på webbsidor och liknande. De kan behöva mer struktur i undervisningen.

– Det är sant, men det gäller inte bara om man använder IT. Vissa elever får ut mer medan andra lämnas i sticket om man arbetar friare och mer problembaserat, säger Ingrid Carlgren.

– Men det är inte ett argument emot att använda sådan arbetsmetod – däremot visar det att det är nödvändigt att ha stödstrukturer för elever som missgynnas. Lösningen är inte att återgå till traditionell undervisning. Lärarna måste istället hinna ikapp utvecklingen och ta greppet om den, konstaterar hon. ✨

VM i multimediaskapande

ThinkQuest är en världsomspännande tävling där elever tillsammans skapar avancerade multimedia-läromedel. Anmälningstiden för dem som vill vara med i årets Thinkquest går ut den 31 mars.

AV MATS LUNDSTRÖM

ThinkQuest är ett av de mest lyckade projekten för att påvisa Internets möjligheter som kommunikationsverktyg. Förra året deltog 2 200 lag och cirka 6 000 studerande från alla delar av världen och det lär knappast bli färre i årets omgång.

Vad är det som lockar så många? Vad har gjort just ThinkQuest till en så exempellös framgång?

– Ett viktigt skäl är naturligtvis den enorma satsning som gjorts av Advanced Networks & Services Inc, säger Lars-Erik Nilsson, lärare vid Centrum för Kompetensutveckling i Kristianstad.

Företaget Advanced Networks byggde stamnätet för Internet i USA innan verksamheten såldes. För en del av pengarna startades ThinkQuest.

Lars-Erik Nilsson upptäckte tidigt ThinkQuests potential. Redan 1996 blev han tillfrågad om han kunde ge synpunkter på ett bidrag:

– Tävlingen var då endast till för USA, men eftersom jag kunde följa arbetet med bidraget insåg jag snabbt att ThinkQuest innehöll mycket mer än det som dittills presenterats på Internet. Därför försökte jag intressera Advanced Networks för att göra projektet internationellt.

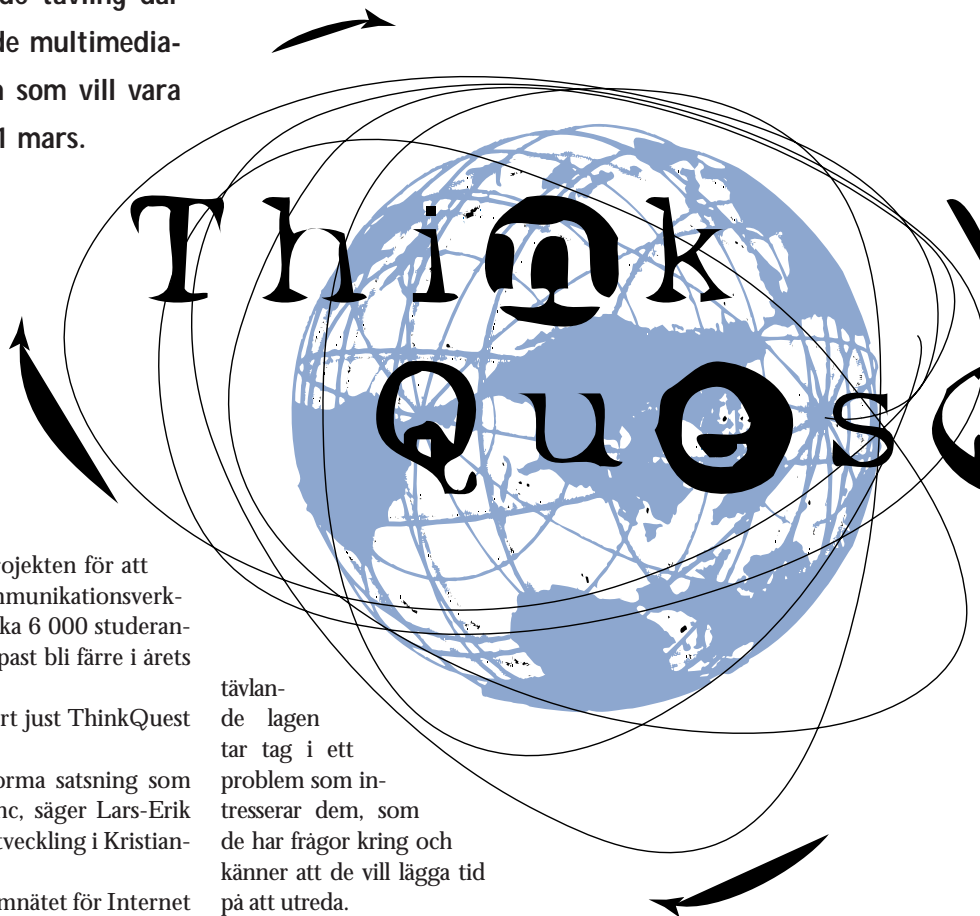
Vad är det som är så lockande med ThinkQuest? Lars-Erik Nilsson menar att det är ett verklighetsförankrat projekt – de

tävlande lagen tar tag i ett problem som intresserar dem, som de har frågor kring och känner att de vill lägga tid på att utreda.

– Tyvärr har informationsexplosionen lett till att man sällan kan gå på djupet med olika områden i skolan. Vi plottrar oss igenom alla moment. ThinkQuest erbjuder möjligheten att gå på djupet.

Den självklara följdfrågan blir om man inte lika gärna göra det utan ThinkQuest?

– Givetvis, men då erbjuder ThinkQuest möjligheten till ett spännande internationellt samarbete i former som är utmanande. I Sverige där projekt är en obligatorisk del av kursplanen på gymnasiet kunde man hoppas att lärare skulle se möjligheten att låta sina studerande delta i ThinkQuest och därmed uppfylla kraven.

Danskarna var snabba att snappa upp ThinkQuests önskan att bli internationellt och blev partner sommaren 1997. Sverige kom inte med förrän i november 1997 i och med att Högskolan i Kristianstad tog på sig att verka som nationell partner. I både Norge och Danmark har Thinkquest fått nationell status med statligt stöd och genom att organisera nationella tävlingar. Så har det inte varit i Sverige även om en nationell tävling kan komma igång i år. Lars-Erik Nilsson beklagar utvecklingen:

– Vi har varit i samma situation som flera andra länder och fått driva verksamheten utan finansiellt stöd. Det som är trist är att flera av de tävlingsförslag som nu kommer är ett resultat av vår verksamhet men att vi själva inte fått medel att genomföra det.

Flera finalister

Trots det hade Sverige fler finalister förra året än Norge och Danmark. Fem svenska lag gick vidare till andra omgången, tre till semifinal och två till final. De två finallagen var internationella med svenska deltagare, men det innebar ändå att två svenska studerande fick åka till Los Angeles för jurybedömning och en konferens med spännande föreläsare.

Andreas Bjarntoft, som deltog från Munkhätteskolan i Malmö, lyckades bra. Hans lag, **Electric Snow**, kom tvåa i klassen social sciences med ett bidrag om media. Priset blev ett stipendium

på 96 000 kronor som kan utnyttjas för eftergymnasiala studier. Handledare var Anders Eklöf, SO-lärare på Munkhätteskolan.

Den andre svensken var Karl Lundström (handledare Lars-Erik Nilsson) som deltog från Perstorps gymnasium. Han tog sig också till final med **Rock Revolution**, och nådde en delad sjätteplats och hedersnämmande. Priset blev 16 000 kronor i stipendium.

Kulturella skillnader

Thinkquest uppfattas av många som svårt att greppa. Och visst, det kräver ett ganska omfattande engagemang, något som ofta underskattas i samarbetsprojekt. Till denna problematik kan läggas de kulturella skillnader som kommer till uttryck i internationella samarbeten vad gäller etik, pedagogik och tillgång till teknik. Hur gör man ett bidrag som har högt utbildningsvärde? Vad uppfattar man som kunskap? Vad är multimedia? Hur hanteras interaktivitet? Vad är lämpligt för skolan? Får man diskutera alla ämnen?

– För mig är den mest kontroversiella frågan om projektet skall utvecklas till ett elitprojekt eller ett projekt för alla, säger Lars-Erik Nilsson. Därför blev jag glad när ett av lagen som vann samarbetspriset i år hade ett ganska ordinarie bidrag men vann priset för att man övervunnit många svårigheter på vägen. ✨

Svårt nå ut till skolorna

THINKQUEST TYCKS INTE HA NÅTT UT till skolorna på allvar trots deltagande på ett antal konferenser, bland andra Pedagogdagarna i Göteborg, Links 98 i Stockholm och 1–16-mässan i Malmö. Presentationer på mässor är nog bara apitretare, tror Lars Erik Nilsson:

– Det behövs gedigna workshops för att lärare skall känna att det är ett projekt de vågar stötta sina studerande att delta i.

Med bistånd av Skolverkets Multimediabyrå gjordes en turné till fem svenska orter för att presentera ThinkQuest. Resultatet av turnén blev att ett 50-tal svenska studerande anmälde sig till tävlingen.

Det visade sig emellertid att det skulle behövts ordentliga workshops för att dessa skulle klara sig. Endast en tredjedel av lagen fullföljde. För dåliga möjligheter att koppla upp sig eller att de haft för mycket arbete i skolan var några av argumenten från dem som hoppade av. Många av dem hade inte heller lyckats (eller inte tillåtits) göra ThinkQuest till ett skolprojekt.

ThinkQuest breddas

THINKQUEST LIGGER JUST NU I STARTGROPARNA för ett program som inriktar sig på yngre barn (ThinkQuest Junior) och ett som riktar sig till lärare (ThinkQuest for Tomorrow's Teachers). Dessa körs bara i USA första året, men nästa år blir det en tävling där klasser med yngre kan delta och där en kombination av lärarstuderande, lärarutbildare och lärare som är verksamma i skolan kan delta och göra läromedel.

Enorm databas med läromedel

ALLA BIDRAG TILL THINKQUEST FINNS TILLGÄNGLIGA i minst tio år och innebär en sagolik resurs. Men kanske ska termen läromedel undvikas eftersom få av bidragen kan liknas vid kursböcker. Advanced Network bekymrar sig ständigt för hur spridningen av läromedlen ska förbättras vilket är ett av skälen till att man uppmuntrar flerspråkighet. Det är också ett skäl till att man uppmuntrar nationella tävlingar.

Den nya tidens skafferier

En av Skoldatanätets äldsta och mest välanvända tjänster – Länkskafferiet – har fått en ny grafisk profil och en ny ämnesstruktur. Syftet är att göra tjänsten mer lättanvänd. Den nya uppläggnings får premiär i mars månad.

UTFRÅGARE: MATS LUNDSTRÖM

Länkskafferiet, där webbplatser som valts ut enligt vissa kvalitetskriterier sorteras in i ämnesgrupper, har redan funnits i nästan fyra år. Tjänsten har hela tiden varit mycket välbesökt. Klassrum Direkt kontaktade Gertrud Berger, bibliotekarie vid Lunds universitetsbiblioteks utvecklingsavdelning och projektansvarig för Länkskafferiet.

Varför var ni inte nöjda med det "gamla Länkskafferiet"?

– Det behövde göras lättanvänt för att ge användaren ett bättre stöd, bland annat genom att förenkla den gamla ämnesstrukturen och anpassa formen.

Vilka förändringar vill du särskilt framhålla?

– I gamla Länkskafferiet var webbplatserna grupperade i olika ämnesområden på samma sätt som böckerna på folk- eller skolbibliotek. Varje ämnesområde delades sedan in i undergrupper. Nu lyfter vi upp viktiga ämnen som tidigare fanns "långt ner" i hierarkin. Vi har också samlat likartade ämnen i samma ämnesgrupp. Det gör att antalet ämnesområden på startsidan är hälften så många som tidigare.

Har det nya Länkskafferiet samma målgrupp som tidigare eller har den breddats i och med förändringsarbetet?

– Nej, målgruppen är fortfarande barn och ungdomar i åldrarna 10 till 15 år. Vi märker dock att det finns behov av att göra ett gränssnitt för ännu yngre barn.

Vet ni något om hur Länkskafferiet används, det vill säga i vilken pedagogisk situation?

– Nej, men det står på vår lista över saker vi vill ta reda på och ut-

veckla. Hitintills vet vi bara att länkskafferiet underlättar informationssökningen i det dagliga skolarbetet.

Antar att förändringsarbetet också innebär att Länkskafferiet ska kunna användas i fler situationer än tidigare?

– Javisst, det stämmer. En av skolans uppgifter är just att eleverna skall kunna orientera sig i vår verklighet som ju kännetecknas av mycket information och snabba förändringar. Länkskafferiet är ett hjälpmedel för att kunna söka information. Liksom tidigare ska Länkskafferiet kunna användas i alla situationer i skolan när elever och lärare behöver söka information. ✨

Länkskafferiet

- Länkskafferiet är en katalogtjänst med kvalitetsgranskade webbplatser som kan vara till hjälp i skolarbetet. Åtta ämnesredaktörer (lärare och bibliotekarier) arbetar fyra timmar per vecka med att hitta och granska webbplatser.

- Urvalet görs med hjälp av vissa **kriterier**

- Länkskafferiet är mycket välbesökt. Antalet visade webbsidor per dag fördubblades både mellan våren 1997 och 1998 samt mellan hösten 1997 och 1998.

- Förnyelsearbetet med nytt utseende och förändrade ämnesgrupper är frukterna av Skolverkets och KK-stiftelsens gemensamma satsningar.

Lär dig hitta rätt på nätet

Det finns minst 300 sökverktyg på Internet och flera tillkommer varje månad. Förfiningen av sökverktygen tilltar, men fortfarande upplever de flesta att det är svårt att få de svar som önskas.

UTFRÅGARE: MATS LUNDSTRÖM
ILLUSTRATIONER: SOFIA JIMENEZ

Ofta beror det här på bristande kunskaper om hur sökskinner fungerar. Skoldatanätet har därför skapat en **Sökskola** som ska kunna användas som en grundkurs för elever och lärare. Klassrum Direkt ringde upp bibliotekarie Johanna Lundström från Göteborg som både utvecklat och står för idén till Sökskolan.

Vad är sökskolan för något?

– Det är en vägledning till hur man använder sökmotorer. Med hjälp av sökskolan ska man lära sig att begränsa söksvaren vilket många upplever som det största problemet med sökmotorer. Det räcker ju oftast inte med att bara skriva ett ord och trycka på "sök". Det finns mängder med knep att ta till för att få bättre sök svar – det hjälper sökskolan till med.

Till vilka åldersgrupper riktar sig kursen?

– Sökskolan är egentligen gjord för att passa alla, men den är i första hand avsedd för elever och lärare. Passande åldrar för elever är från ungefär tolv år och upp till gymnasiet.

Hur är sökskolan upplagd?

– Skolan står två på ben. Det ena benet, eller delen, heter Sökmotorer och där går man igenom vilka typer av sökmotorer som finns och i vilka situationer de ska användas och varför det är angeläget att använda flera sökmotorer när man gör en sökning. Den andra delen heter Sök smart och går igenom vilka knep som man kan använda. Båda delmomenten avslutas med ett test där färdigheterna kan prövas

Är det svårt att lära ut hur man söker på Internet?

– Både ja och nej. Bästa sättet att lära sig är att prova sig fram själv, men ofta tappar man tålamodet. Då behövs vägledning. Vi har försökt göra kursen så visuell och lättsam som möjligt. Sökskolan innehåller grundkunskap som kan vara bra att ha, men sen får man tillämpa kunskaperna själv i riktiga sökmotorer.

Hur har ni löst problemet med att sökmotorerna fungerar olika?

– Det är ett ständigt problem och det är omöjligt att täcka in alla. Istället får man ha en grundinställning, sen går det lättare se vad som skiljer dem åt. Skillnaderna är när allt kommer omkring ganska små och mer av kosmetisk natur. De viktigaste skillnaderna är sökspråken samt hur man fininställer sökningarna.

Vad tycker du om sökmotorernas egna instruktioner?

– Ofta ganska otydliga och ofta alldeles för mycket text. De flesta som använder sökmotorer går aldrig till instruktionerna eftersom de är krångliga. *

Ingen börjar väl köra en ny bil utan att först ställa in backspeglarna och sätet? På samma sätt bör man ställa in sin webbläsare korrekt.

Trimma din webbläsare

AV PÄR LANNERÖ

Webläsaren är informationsmotorvägens främsta färdmedel. Man skulle kunna hävda att en korrekt inställning inte bara i bilen utan även på nätet är en säkerhetsfråga. För liten text kan till exempel leda till synproblem och huvudvärk och onödiga väntetider är stressande.

Den här artikeln tar upp de mest grundläggande inställningarna av din webbläsare samt några mer eller mindre dolda funktioner. Artikeln behandlar egenskaper som är gemensamma för nästan alla olika webbläsare. Däremot skiljer sig de olika programmen (Netscape Navigator eller Internet Explorer, till exempel) åt när det gäller hur man gör själva inställningarna. Därför är det svårt att ge detaljerade beskrivningar i en så här kort artikel. I slutet finns dock adresser till webbsidor som ger nyttiga tips för just den webbläsare du använder.

Skräddarsy surfandet

Ser du ordentligt?

Om du märker att många webbsidor är litet för breda för att

rymmas på din skärm så kan det antingen bero på att du har en alltför liten skärm eller på att din skärm är felaktigt inställd. Många som designar webbsidor tar (tyvärr) för givet att mottagaren (du) har en skärm med åtminstone upplösningen 600x800 bildpunkter (pixlar). Försök att ställa in din dator så att den använder denna upplösning, eller bättre (högre siffror)! I Windows gör man detta i "kontrollpanelen". Observera att inte alla datorer har kapacitet till detta. Detta kan yttra sig i att du får en sämre färgupplösning när du försöker öka skärmupplösningen. Då måste du återgå till de ursprungliga inställningarna.

Nackdelen med en hög upplösning är att alla tecken blir ganska små och svåra att urskilja. Naturligtvis finns även andra orsaker (till exempel synfel) till att man kan ha svårt att urskilja tecken. Detta går emellertid att ändra på! (Teckenstorleken, kanske inte synfelet.) I nästan alla webbläsare kan man nämligen själv välja storlek på texten (font size). I Netscape gör man det under fliken "Appearance" som du hittar om du väljer "Preferences". Observera att det inte går att påverka text som bakats in i bilder.

Får sidorna plats på skärmen?

Om du tycker att en oproportionerligt stor del av skärmytan används till annat än att visa själva webbsidorna så går problemet troligen att åtgärda. Det är till exempel vanligt att webbläsarens navigeringsdel (menyer, knappar, adressfält mm i fönstrets övre del) tar ganska stor plats. Det går att välja själv vad som ska visas! Välj till exempel bort bokmärkesraden eller de små bilderna på menyknapparna så frigörs utrymme. Den som är ny datoranvändare kanske inte vet att det enkelt går att ändra storlek på programfönstren. Försök med detta om det finns utrymme kvar på skärmen som inte utnyttjas!

Kom igång direkt!

Ett bra sätt att hitta på Internet är att ha en väl vald webbplats som "startside", dvs den sida som öppnas när webbläsaren startas. Du vet väl om att du kan välja denna sida själv? Två bra adresser att använda som startside är:

- [Skoldatanätets hemsida](#)
- [Din bokmärkeslista](#). Om du inte hittar den där – sök på din hårddisk efter filen bookmark.htm (Fungerar inte med Internet Explorer.)

Fördelen med att välja bokmärkeslistan är att den ligger på din egen dator, så webbläsaren behöver inte kontakta någon server på nätet utan kan starta direkt. Om du har en bra personlig lista med bokmärken så bör den även vara en mycket nyttig utgångspunkt för vidare surfning.

Att använda en bra webbplats som startside har bl a fördelen att man direkt kan få upp aktuella nyheter på skärmen.

Få fart på surfandet

Cache

För den som ofta besöker ett fåtal webbplatser kan det vara värt att ha en stor så kallad cache. Det är en minnesbuffert som lagrar beståndsdelarna (t ex bilderna) från de senast besökta webbplatserna på din egen hårddisk. Bara de delar av webbplatsen som inte redan finns lagrad i cachen behöver hämtas varje gång du återkommer till webbplatsen. Därmed sparar du tid, eftersom flaskhalsen nästan alltid ligger i överföringen mellan Internet och din dator.

Prenumerationer

I de nyare webbläsarna (Netscape Communicator och Internet Explorer 4) finns dessutom möjligheten att "prenumerera" på en webbplats. Det innebär att hela webbplatsen regelbundet hämtas till din dator. Om detta sker exempelvis varje natt så kan du när som helst surfa omkring på webbplatsen utan väntetid. Du behöver inte ens vara uppkopplad mot Internet, utan kan arbeta "offline". I IE4 kallas detta för "subscriptions" och i NS4 får du öppna "Netcaster" för att kunna prenumerera.

Behöver du bilderna?

Mycket av väntetiden när man surfar beror på att webbplatserna pryds av bilder, vilka tar ganska lång tid att ladda hem till din dator. Om du bara är ute efter information så kan det vara värt att "stänga av bilderna". Sidorna blir naturligtvis litet tristare då, men det går klart snabbare, och det viktigaste finns oftast i texterna ✨

MER OM HUR DU KAN TRIMMA JUST DIN WEBBLÄSARE

Netscape 1, 2 och 3

<http://www.ramona.nu/feelgood/netscape/>
<http://www.cnet.com/Content/Features/Howto/Netscape/>

Netscape 4

<http://home.netscape.com/communicator/v4.0/using/tipsntricks.html>
<http://www.cnet.com/Content/Features/Howto/Communicator/>

Internet Explorer 2 och 3

<http://www.cnet.com/Content/Features/Howto/Explorer/>

Internet Explorer 4

<http://www.cnet.com/Content/Features/Howto/IE4tips/>
http://www.pcworld.com/software/internet_www/articles/sep97/1509ietipsa.html
<http://www.zdnet.com/products/browseruser/tips.html>

HITTA DE DOLDA SNABBFUNKTIONERNA

Du kan rulla sidan nedåt genom att trycka på mellanslagstangenten.

Ett klick på musens högerknapp (motsvaras på Mac av lång knapptryckning) ger i de flesta webbläsare tillgång till en nyttig meny, som kan användas för att snabbt lägga ett bokmärke, backa, ladda om sidan etc.

De flesta webbläsare kan du styra helt med tangentbordet. Hoppa mellan länkarna med "tab"-tangenten, och tryck retur för att följa länken. Piltangenterna i kombination med "Alt" (PC) eller "kommando" (Mac) kan användas för att backa eller gå framåt.

Galleriet

AV CHRISTINA SZEKELY

SKAPA EGET LIV!

På Technosphere kan du skapa eget liv. På denna webbplats lever nämligen olika små konstgjorda livsformer som besökarna skapat. När de finns kan man återvända till dem och se vad de gör och hur de trivs med de andra invånarna i denna webbvärld. Man kan också få e-post från sin skapelse.

www.technosphere.org.uk

MULTIPLIKATIONSSPEL

En webbplats för att öva huvudräkning är detta. Genom att utföra snabba multiplikationer kan man avtäcka mer och mer av ett foto och till slut gissa vad det föreställer. Tävla med kompisarna!

www.aplusmath.com/games/picture/MultiPicture.html

HUR MÅNGA ÄR VI PÅ JORDEN?

På den här webbplatsen kan du få se en beräkning av hur många invånare jorden har. Koppla upp dig och kontrollera. Det finns även möjlighet att se hur många personer det fanns på jorden när du föddes.

www.popexpo.net/eAujourdhui.html

GEOGRAFI OCH RESETIPS

På denna webbplats finns information om länder och resmål på olika håll i världen, från Malaysia till Island och många andra håll. Just nu framhålls särskilt ett omfattande avsnitt om Sinai, ökenområdet vid Röda havet.

www.interknowledge.com

SPRÅKFRÅGELÅDAN

Har Du funderat på vilket språk vikingarna talade eller hur många språk det finns i världen? På Språkfrågelådan, en webbtjänst skapad av institutionen för lingvistik på Göteborgs universitet, kan du skicka in dina frågor och få svar från experter. Du kan också läsa andras frågor och ta del av grundläggande fakta om språk.

www.ling.gu.se/sprakfrageladan/

VÄRLDENS BÄSTA WEBBMUSEUM

MoMA, The Museum of Modern Art i New York, utnämndes till världens bästa museum på Internet 1998. Håll ögonen på webbplatsen Museums and the Web den 12 mars! Då koras 1999 års vinnare.

Museums and the Web samt MoMA:

<http://www.archimuse.com/mw99/best> samt www.moma.org/

SKAPA EGNA SIMULERINGAR

Simuleringar av olika komplicerade förlopp kan både vara roligt och lärorikt. Med datorprogrammet Stagecast kan elever och lärare skapa sina egna simuleringar, eller "världar" som företaget kallar dem. Att formulera de regler som styr simuleringen ger även träning i logiskt tänkande. Programmet är enkelt att lära sig. En demoversion finns gratis att ladda hem från webbplatsen. Ta först en guidad tur för att förstå vad det handlar om.

www.stagecast.com

OM LEONARDO DA VINCI

Leonardo Da Vinci är ett av historiens genier, en man som både var en av sin tids främsta uppfinnare och ingenjörer och fortfarande är en av tidernas största konstnärer. På denna webbplats presenteras hans liv och verk på enkelt språk för yngre elever. Webbplatsen är på engelska.

www.mos.org/sIn/Leonardo/LeoHomePage.html

DEN LEVANDE CELLEN

Nu startar Medicinska forskningsrådets webbtjänst för skolan. Den första satsningen handlar om hur kroppens minsta byggsten cellen fungerar. Det illustreras bland annat med en animation. Framöver kommer annan forskningsinformation att presenteras på ett lättfattligt sätt.

194.52.62.221/mfr/skolweb/skolweb.html

SVENSKA AKADEMIENS ORDBOK

Svenska akademiens ordbok är den mest omfattande ordboken över det svenska språket. Den har mycket noggranna definitioner av ord och berättar dessutom om ordets språkhistoriska rötter. Än så länge har redaktionen hunnit fram till bokstaven S. Nu finns en testversion av ordboken på nätet. Den är gratis att använda under en testperiod. Ordboken ska inte sammanblandas med akademiens ordlista, som är en mer kompakt skrift.

g3.spraakdata.gu.se/saob/

Finn en europeisk samarbetspartner!

Europeiska skoldatanätet har fått ett antal nya resurser på den senaste tiden. Bland annat kan man numera få hjälp att hitta samarbetspartner eller brevvänner i andra europeiska länder.

Tanken är att Europeiska skoldatanätet ska bidra med sådant som de nationella skoldatanäten inte ger, till exempel kunskap om vad som görs i andra länder och möjlighet att diskutera hur man använder IT som verktyg i klassrummen på andra håll i Europa, säger Jan Hylén, huvudsekreterare i den utredning som arbetar med Sveriges bidrag till det europeiska nätet.

Nyligen startades ett nyhetsbrev på europeiska nätets webbplats, som varje vecka läggs ut på tio språk. Det berättar vad som händer inom området Internet och utbildning och ger många tips om webbresurser för undervisning. Det finns också ett e-postnyhetsbrev med liknande innehåll som endast utkommer på engelska och franska.

"Virtuella skolan" är ett annat nyligen startat projekt, som drivs

från Sverige. Här kan besökaren välja att gå till olika "rum" för information i olika ämnen. En lärare från något medlemsland ansvarar för ett ämnesområde (som inte behöver vara ett traditionellt skolämne) och lägger upp information och kontakter kring detta.

Det finns också en "Virtuell lärarhögskola" som ska byggas ut till en omfattande resurs för lärarfortbildning.

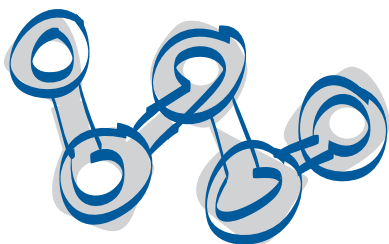
– Där ska det finnas utrymme för djupare diskussioner kring IT och pedagogik, säger Jan Hylén.

Ett mycket användbart verktyg är [Kontaktgalleriet](#), Contact Gallery. Där kan man på ett enkelt sätt söka efter projektsamarbeten, brevvänner och skolor i hela Europa. Denna sida hänvisar bland annat till PartBase, ett projektregister drivet av Svenska EU Programkontoret. I mars kommer dessutom en projektplattform att lanseras. Där kan man få kontakter, tips om hur man söker pengar, tillgång till experter som kan svara på frågor via e-post och telefon och exempel på hur tidigare projekt drivits.

Om ett halvår hoppas man också kunna dra igång Knowledge-Center, ett kunskapscentrum på webben där elever och lärare ska kunna möta forskare. Man ska kunna ställa frågor och diskutera med dem. Projektet sker i samarbete mellan åtta länder med Sverige som koordinator. ✨

LT

IT-samverkan för särskolor

Särnät är ett nätverk för att samordna IT-stött arbete på gymnasiesärskolor och särskolor i Sverige. Man vill samla de erfarenheter som finns inom särskolan och öka kommunikationen mellan olika gymnasiesär/särskolor för att då även utveckla verksamheten.

Syftet med Särnät är att stödja pedagogerna i deras användning av IT som pedagogiskt hjälpmedel. Man vill även främja att den nya handikappanpassade tekniken blir tillgänglig för dem som så behöver och påvisa dess fördelar som ett pedagogiskt verktyg.

Särnät har skapat e-postlistor inom varje personalkategori inom särskolan. På det sättet kan personalen öka sin kontakt "på tvären" mellan kommuner och skolor. Man sköter också frågelådan "Fråga särskolan" där vem som helst får fråga och vem som helst

får svara angående särskolan och specialpedagogik.

På webbplatsen finns uppgifter om kommande konferenser, en förmedling av webbkamerakontakter och av tips om brevvänner eller skolreseor. Där finns också en möjlighet att hämta gratis pedagogiska datorprogram (under valet "Läromedel"). Den som skapat egna gratisprogram kan förmedla dem via webbplatsen.

Särnätens administrationen i Göteborg fortbildar även IT-ansvariga på de olika särskolorna i IT-användning och webbplatsbyggande. ✨

Galleriet

AV CHRISTINA SZEKELY

Lyndas tips om webb-byggnande

Handboks författaren Lynda Weinman säljer sina böcker och kurser i webb-byggnande på denna webbplats. Men där finns också en del gratisinformation, framförallt om färgscheman på webben.

www.lynda.com

Nytt på nätet

Internet Society (Isoc) är en intresseförening för Internet. Den svenska avdelningen heter Isoc-Se. Föreningen har bland annat en viktig roll i administrationen av de svenska domännamnen. På föreningens webbplats finns information om aktuella Internet-frågor, och inte minst möjligheten att prenumerera på nyhetsbrevet Nätnytt via e-post. Där meddelas nyheter från Internet-Sverige.

www.isoc-se.a.se/natnytt

Sök allt!

Allt.com är en svensk sökmotor som inte bara letar reda på text, utan även fångar bilder, ljud, e-postadresser och gratisprogram.

www.allt.com

Stoppa tjuven!

Datorstöld i skolor blir allt vanligare. På Skoldatanätets norska motsvarighet finns ett antal tips om hur man kan skydda sig mot datorstöld genom att rent fysiskt låsa fast datorer och liknande. Praktiska tips, skrivna på lättbegriplig norska.

Vs.nls.no/artikler/sikring.html

Skapa egna panoramabilder

Att kunna gå in på en webbsida och se sig om i er stad kanske skulle sitta fint på skolans webbplats? Med programmet Photovista kan man lägga ihop ett antal foton till en sömlös panoramabild som webb-besökaren kan zooma och vrida på.

www.livepicture.com/products/photovista/content.html

Styrt surfande

Webbläsaren Surf Monkey är skapad för att vara lite mer lättanvänd än andra webbläsare, men minst lika mycket för att erbjuda större kontrollmöjligheter för föräldrar och lärare. Med Surf Monkey kan barn se på webbsidor, e-posta och chatta. Det går att ställa in hur strikt kontrollen ska vara. I e-post kan alla brev från okända vara lästa tills föräldern eller läraren läst dem. Chat-rummen är ständigt övervakade av vuxna och dessutom blockeras engelska fula ord automatiskt. Webbsidor kontrolleras automatiskt mot en amerikansk lista över "barnsäkra" webbplatser, Surfwatch.

www.surfmonkey.com

Snabba upp nätet

Det finns några olika datorprogram som gör nätsurfandet snabbare. För Windows 95 finns Web3000, som är gratis. För Mac-användare finns SurfExpress, som är gratis bara under en begränsad tid, sedan kostar den pengar.

För Windows:

www.web3000.com

För Mac:

www.connectix.com/html/surf_express.html

B

Prenumerera

En årsprenumerering kostar 120 kr (exkl. moms. 150 kr inkl. moms).
Om du redan är prenumerant, var vänlig ange ditt kundnummer när du anmäler fortsatt prenumerering.
Enstaka exemplar kan beställas från Liber Distribution på adressen till höger.

Prenumerera kan du göra på flera sätt:

via Internet på adress www.skolverket.se/skolnet/klassrum/prenumerera.html
där du hittar ett formulär, genom att skicka ett e-postbrev, ett vanligt brev eller ett fax till adressen här brevid.

Det är viktigt att du skriver att det gäller prenumerering av Klassrum Direkt för 1999.
Det är också viktigt att du fyller i namn och adress.

E-POST agneta.rapp@liber.se
TEL 08-690 95 76
FAX 08-690 95 49

Liber Distribution
DMD
162 89 Stockholm

Ring och beställ fler exemplar

Beställningsnr: 99:434

Liber Distribution
Publikationstjänst
162 89 Stockholm
TEL 08-690 95 76
FAX 08-690 95 50
E-POST skolverket.lidi@liber.se

Du kan även beställa:

Klassrum Direkt Nr 1 1997, Beställningsnr. 97:288
Klassrum Direkt Nr 2 1997, Beställningsnr. 97:302
Klassrum Direkt Nr 3 1997, Beställningsnr. 97:315
Klassrum Direkt Netdays 1997, Beställningsnr. 97:323
Klassrum Direkt Nr 4 1997, Beställningsnr. 97:334
Klassrum Direkt Nr 1 1998, Beställningsnr. 98:350
Klassrum Direkt Nr 2 1998, Beställningsnr. 98:370
Klassrum Direkt Netdays 1998, Beställningsnr. 98:399
Klassrum Direkt Nr 3 1998, Beställningsnr. 98:400
Klassrum Direkt Nr 4 1998, Beställningsnr. 98:414

Besök oss på Nätet

På vår Internet-adress finns möjlighet att skriva ut hela tidningen.
Adress: www.skolverket.se/skolnet/klassrum1-99
Desutom kan du söka i tidigare nummer av Klassrum Direkt på adress: www.skolverket.se/skolnet/klassrum

Skriv till oss!

Ge oss tips! Tala om vad du tycker om tidningen!

E-POST
klassrum.skolnet@skolverket.se

ADRESS
Skolverket
Klassrum Direkt
106 20 Stockholm

